

56060209 : หลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต

คำสำคัญ : ผลกระทบทางสายตา/อาคารสูงเพื่อการอยู่อาศัย/คุณค่าทางประวัติศาสตร์และศิลป

สถาปัตยกรรมของวัด

พจนารัตน์ รักร่วม : ความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าทางประวัติศาสตร์และศิลปสถาปัตยกรรมของวัด กับผลกระทบทางสายตาจากอาคารสูงเพื่อการอยู่อาศัย ที่มีต่อวัดในกรุงเทพมหานคร. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : ผศ.ดร.รุจิโรจน์ อนุสมบัติ. 118 หน้า.

เนื่องจากการพัฒนาอาคารสูงเพื่อการอยู่อาศัยเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในพื้นที่ใกล้ตามแนวเส้นทางขนส่งมวลชนระบบราง ทำให้เกิดปัญหาผลกระทบต่ออาคารสูงอันเนื่องมาจากการขาดความเข้าใจถึงผลที่ตามมา ทำให้เกิดผลกระทบกับสถานที่สำคัญที่ตั้งอยู่ก่อน โดยเฉพาะวัด ซึ่งเป็นอาคารสำคัญ มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ บอกเล่าความเป็นมาของพื้นที่ และมีคุณค่าทางศิลปสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ซึ่งควรได้รับการดูแลไม่ให้คุณค่าที่มีอยู่ถูกทำลายไป

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าทางประวัติศาสตร์และศิลปสถาปัตยกรรมของวัดตามหลักวิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมไทย กับผลกระทบทางสายตาจากอาคารสูงเพื่อการอยู่อาศัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณค่าของวัดในกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ (1) กำหนดพื้นที่ศึกษาและ เลือกวัดกรณีศึกษา (2) จัดทำแบบสอบถามรูปภาพ (Photo-questionnaire) โดยการจำลองอาคารสูงซ้อนทับภาพถ่าย (photomontage) เปรียบเทียบกับภาพปัจจุบันเพื่อประเมินทัศนคติของบุคคลทั่วไปจากผลกระทบทางสายตาของอาคารสูงที่มีต่อวัดในกรุงเทพมหานคร (3) วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันถึงความสำคัญของคุณค่าทางประวัติศาสตร์และศิลปสถาปัตยกรรมของวัด และผลกระทบที่เกิดขึ้นเมื่อมีอาคารสูงขึ้นมาในพื้นที่ใกล้เคียงกับวัด

ผลการศึกษา พบว่า ระดับความชอบและการยอมรับที่มีต่อวัดของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่มีความสัมพันธ์กับอันดับคุณค่าทางประวัติศาสตร์และศิลปสถาปัตยกรรมของวัดตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้ตระหนักถึงคุณค่าของวัด หากแต่มองภาพโดยรวมและรู้สึกถึงผลกระทบการรบกวนจากอาคารในฉากหลังของวัด ในขณะที่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติในเชิงบวกกับภาพปัจจุบันของทุกวัด และทัศนคติจะเปลี่ยนไปในทิศทางลบเมื่อภาพตัวแทนของทุกวัดมีอาคารสูงเพิ่มขึ้นมาในฉากหลัง แต่ทัศนคติที่เปลี่ยนไปจากการมีอาคารสูงเพิ่มขึ้นในฉากหลังของวัด ยังคงไม่มีความสัมพันธ์กับคุณค่าทางประวัติศาสตร์และศิลปสถาปัตยกรรมของวัด คนทั่วไปเห็นความสำคัญของสภาพแวดล้อม (ความสวยงามของวัด ความเป็นระเบียบในวัด และอาคารอื่นๆ ในฉากหลัง) มากกว่าสาระคุณค่าตามหลักวิชาการ

ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2557

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

56060209 : MASTER OF LANDSCAPE ARCHITECTURE PROGRAM

KEY WORD : VISUAL IMPACT/ TALL RESIDENTIAL BUILDING/ VALUE OF TEMPLES

PANARAT RAKRUAM : RELATIONSHIPS BETWEEN HISTORIC, ARTISTIC AND ARCHITECTURAL VALUE OF TEMPLES AND VISUAL IMPACT OF TALL RESIDENTIAL BUILDINGS ON TEMPLES IN BANGKOK. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : ASST.PROF.RUJIROJ ANAMBUTR, Ph.D. 118 pp.

Rapid development of numerous residential buildings along the existing and under construction mass transit lines have caused visual pollution problems in places. The lack of understanding of the nature of visual pollution by developers and designers alike will cause severe visual impacts on the areas of development and their vicinity, especially the Buddhist Temples with great historic, artistic, and architectural values which are our unique cultural heritage that needs to be carefully preserved.

This research aims at exploring to understand the relationships between the historic, artistic and architectural value according to Thai architecture principles and visual impact from tall residential buildings on the values of the temples in Bangkok.

Research methodology may be described in 3 main parts; a) Defining the urban areas with the problems and choosing the case study temples, b) Building a Photo-questionnaire to assess the public's attitude towards visual impacts of tall buildings on targeted temples, c) Collecting data by way of Photo-questionnaire interview on general public, 306 questionnaires were obtained, d) Analyzing the data obtained from survey, exploring to understand public's attitudes towards the 6 targeted temples and the visual impact tall residential building may have on them, comparison is made between the respondents' attitudes and the value of each temple as evaluated by an expert in the field of Thai architecture.

The findings reveal that there is no direct relationship between respondent's preference towards and acceptability for the physical conditions of the targeted temples and the temples' historical, artistic and architectural values as assessed by the expert. In other words, it may be assumed that the respondents were not aware of the temple said values in judging whether they like and accept the physical condition of the temples. Instead, the respondents seem to use the overall physical appearance of the the temples and their surroundings as the most influential factor. Even more obvious, while the respondents expressed their preference highly to moderately highly for every targeted temples, the pattern of their changes in their preferences does not relate significantly to the expert's ascribed values of the temples. It may be concluded that physical appearances, both of the temples themselves and their surroundings such as the buildings in the background, as seen in questionnaire photographs contribute to respondents' preference and acceptability for the temples rather than the true historical, artistic and architectural value of the temples.

Department of Urban Design and Planning

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2014

Independent Study Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระนี้ เป็นส่วนหนึ่งในชุดงานวิจัยเรื่องผลกระทบทางสายตาของอาคารสูงเพื่อการอยู่อาศัยกับวัดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้งคณะผู้วิจัยในชุดงานวิจัยนี้ได้แก่ คุณวิมลธัญญา สงค์อิม และคุณรัชรา เลิศกิจจา และอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ผศ.ดร.รุจิโรจน์ อนามบุตร งานวิจัยชิ้นนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้เลยหากขาดอาจารย์ผู้ให้คำปรึกษา และคำแนะนำในด้านต่างๆ ผลักดันให้งานวิจัยนี้เกิดขึ้น และสนับสนุนในหลายๆ ด้านให้งานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี รวมทั้ง รศ.ดร.ชัยสิทธิ์ ด้านกิตติกุล, อ.ดร.สินีนารถ ศุภรัตน์เมธี และอ.สุพิชฌาย์ เมืองศรี ผู้ให้คำปรึกษาในด้านวิชาการ และให้คำแนะนำเสริมในหลายๆ ด้าน

ในการทำงานวิจัยครั้งนี้ พบทั้งปัญหา อุปสรรค ซึ่งให้ประสบการณ์ทั้งร้ายและดี และหลายๆ ครั้งก็เป็นบทเรียนแก่ผู้วิจัย เหล่านี้คงจะผ่านไปได้อย่างยากลำบากหากขาดความรักและการสนับสนุนที่ดีจากครอบครัวของผู้วิจัย "ครอบครัวรักร่วม" รวมทั้งกำลังใจและความร่วมมือจากคุณศักดิ์เกษม สุวรรณดี และเพื่อนๆ ของผู้วิจัย ที่ช่วยให้งานชิ้นนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

สิ่งที่ได้จากงานวิจัยนี้ นอกจากได้ให้ประสบการณ์และความรู้หลายอย่างแก่ตัวผู้วิจัยเอง ในด้านวิชาการ ผู้วิจัยก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะมีประโยชน์อยู่บ้างต่อผู้ที่สนใจ และถือเป็นความสำเร็จเป็นอย่างมากหากจะส่งผลในวงกว้าง ให้บุคคลทั่วไปตระหนักถึงความสำคัญของคุณค่าทางประวัติศาสตร์และศิลปสถาปัตยกรรมของวัด และนำไปสู่การดูแลบูรณะ และอนุรักษ์วัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชา และตระหนักถึงปัญหามลพิษที่นับวันจะเพิ่มจำนวนมากขึ้น หากงานวิจัยชิ้นนี้ มีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยต้องขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย